

ŽIVOT V PRAVĚKU

PRAVĚK

- NEJSTARŠÍ ČÁST LIDSKÝCH DĚJIN
- POZNÁVÁME HO PROSTŘEDNICTVÍM HMOTNÝCH PAMÁTEK – PŘEDMĚTŮ, STAVEB, POZŮSTATKŮ ŽIVOTA LIDÍ - ULOŽENÝCH POD ZEMÍ, ZKOUMÁ JE **ARCHEOLOGIE**

- PODLE TOHO, Z ČEHO LIDÉ VYRÁBĚLI NÁSTROJE, SE PRAVĚK DĚLÍ NA NĚKOLIK ÚSEKŮ:

DOBA KAMENNÁ

- **NÁSTROJE** LIDÉ VYRÁBĚLI ŠTÍPÁNÍM Z **KAMENE** A TAKÉ Z KOSTÍ, ROHŮ A PAROHŮ, DŘEVA:

ŠKRABADLO

PĚSTNÍ KLÍN

ČEPEL (= NŮŽ)

PROVRTANÝ ZUB

SEKEROMLAT (SEKERA)

NÁRAMEK

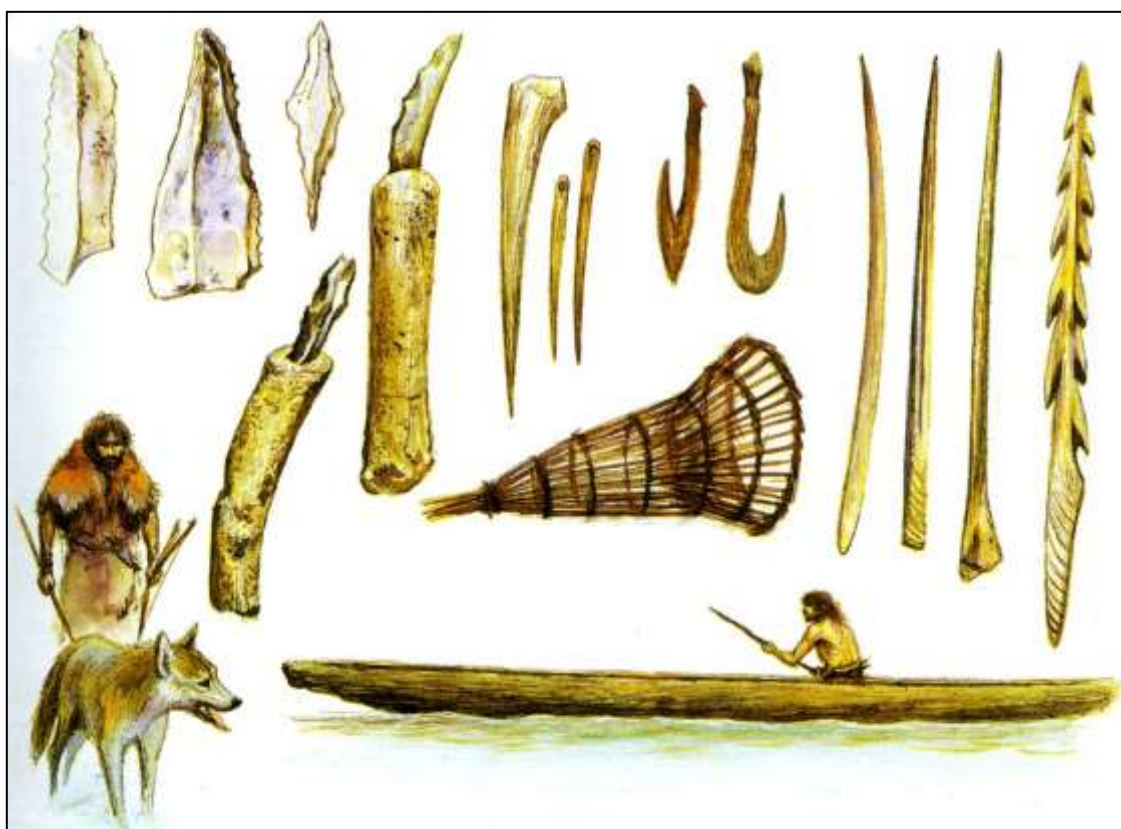

- VYRÁBĚLI I PŘEDMĚTY Z PÁLENÉ HLÍNY – OZDOBY, SOŠKY

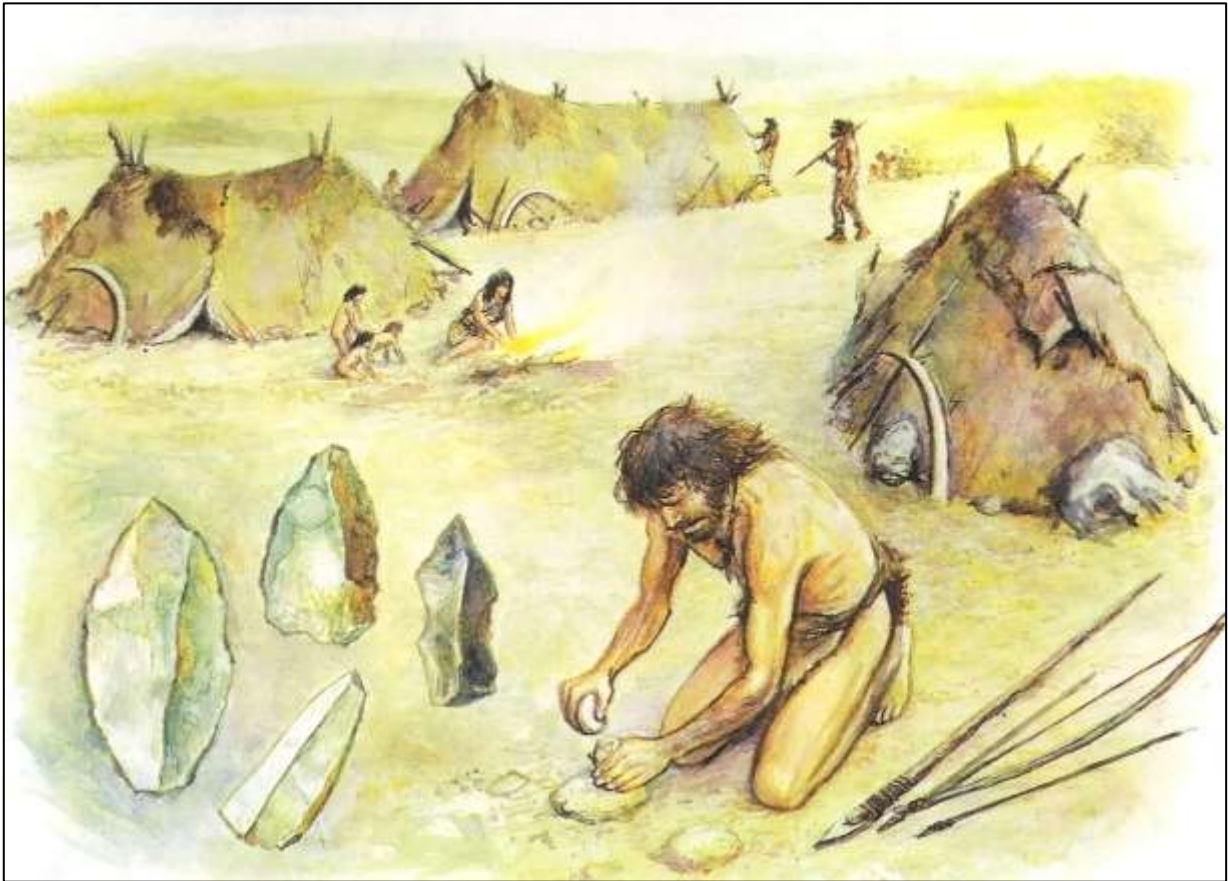

VĚSTONICKÁ VENUŠE
11 CM VELKÁ SOŠKA ŽENY
NALEZENÁ NA ÚZEMÍ ČR
MORAVA - VĚSTONICE

- LIDÉ SE ŽIVILI LOVEM A SBĚREM

- ZAČALI SI STAVĚT OBYDLÍ

- NAUČILI SE VYUŽÍVAT A PAK I ROZDĚLÁVAT OHEŇ

- OCHOČILI SI PSY

- **STAVĚLI MENHIRY (VELKÉ VZTYČENÉ KAMENY) A KAMENNÉ ŘADY**

MENHIR – KLOBUKY U SLANÉHO

KAMENNÉ ŘADY U KOUNOVA

- **STĚNY JESKYNÍ ZDOBILI MALBAMI**

MALBY NA STĚNÁCH JESKYNĚ ALTAMIRA (ŠPAŇELSKO)

NAPIŠ, Z ČEHO LIDÉ V DOBĚ KAMENNÉ VYRÁBĚLI
NÁSTROJE: _____

NAKRESLI PODOBNÉ OBRÁZKY, JAKÉ KRESLILI
PRAVĚCÍ LIDÉ NA STĚNY JESKYNÍ (POUŽIJ NEJLÉPE
KŘÍDY NEBO UHEL):

DOBA BRONZOVÁ

- **NÁSTROJE** LIDÉ VYRÁBĚLI **Z KOVU** – NEJDŘÍVE **MĚDI** A PAK **BRONZU** (= SLITINA 2 RŮZNÝCH KOVŮ - MĚDI A CÍNU): SRPY, SEKERY, MEČE, ZBRANĚ, OZDOBY

SEKEROMLAT

NŮŽ

JEHLICE

SPONA

11 CM VELKÁ
**SOŠKA
BÝČKA**
NALEZENÁ NA
ÚZEMÍ ČR
MORAVA -
BÝČÍ SKÁLA

- BRONZOVÉ NÁSTROJE POSTUPNĚ NAHRADILY NÁSTROJE VYRÁBĚNÉ DŘÍVE Z KAMENE
- VZNIKALA PRVNÍ **ŘEMESLA**

- ROZVÍJÍ SE **ZEMĚDĚLSTVÍ** = PĚSTOVÁNÍ ROSTLIN A CHOV DOBYTKA, PRASAT, OVCÍ, KOZ

- LIDÉ SE USAZUJÍ A STAVÍ SI STÁLÉ PŘÍBYTKY – DLOUHÉ DOMY

PRVNÍ SRPY

VYRÁBĚNÉ ZE DŘEVA NEBO PAROHU,
DO NICH BYLY ZASAZOVÁNY ČEPELKY Z PAZOURKY
A TY UPEVNĚVÁNY POMOCÍ SMŮLY

Co se jedlo v pravěku?

Poznáš, které z níže uvedených surovin se v pravěku vyskytovaly na území Evropy?

Urči je, pak doplň do píčiek, a z tajenky se dozvíš, co mělo zásadní význam při zpracování veškeré potravy.

J _ B _ _ [ ] R _ CH
 _ Š _ S _ _ A
 P Š E _ C _

Obrázky si pak můžeš vybarvit.

- LIDÉ VYRÁBĚLI **TEXTIL** – ODĚVY PLETENÉ Z VLNY NEBO ŠITÉ Z TKANÝCH LÁTEK

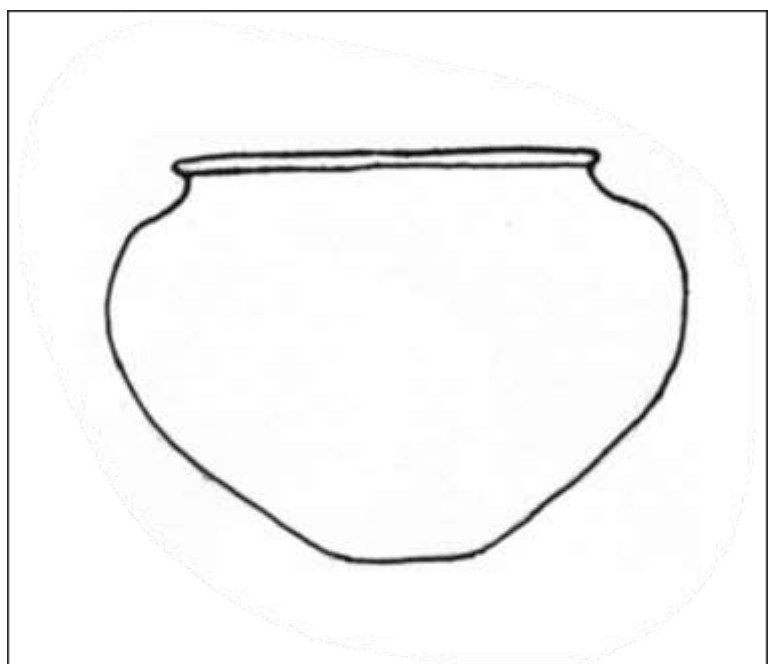
KOSTĚNÉ JEHLY

- LIDÉ VYRÁBĚLI **KERAMICKÉ NÁDOBY**

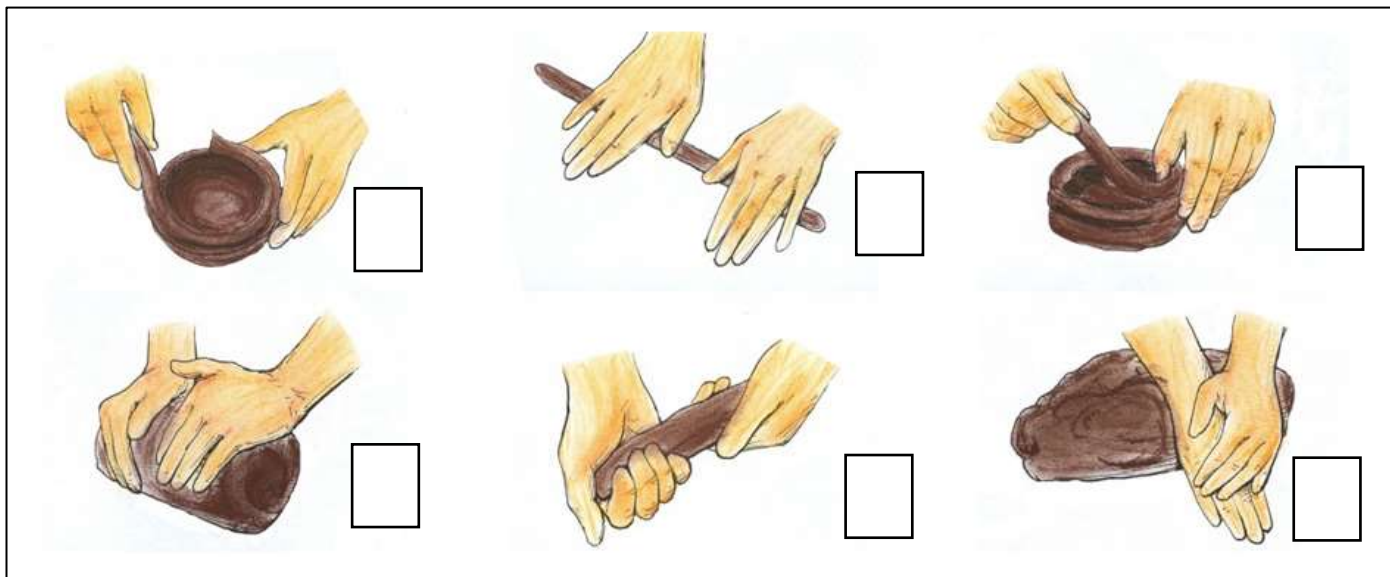

ÚLOMEK
KERAMICKÉ
NÁDOBY S RYTINOU
NALEZIŠTĚ:
KOLEŠOVICE
U RAKOVNÍKA

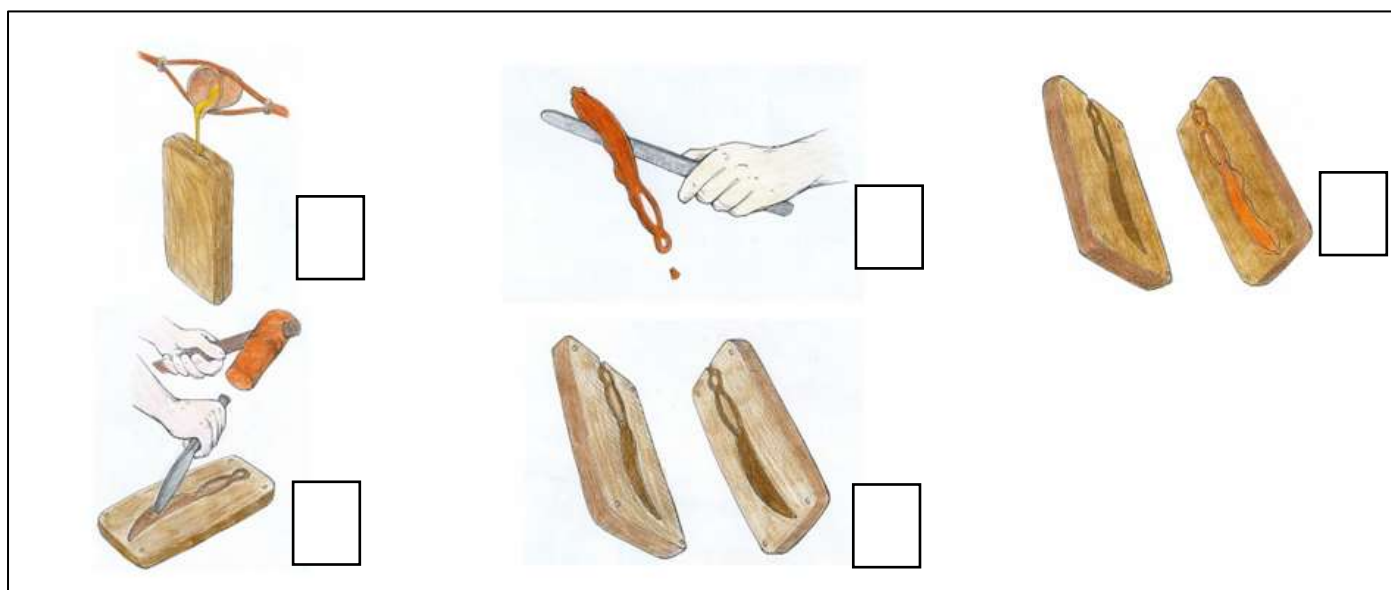
OZDOB SI SVOU KERAMICKOU NÁDOBU:

SEŘAĎ OBRÁZKY DO SPRÁVNÉHO POŘADÍ PODLE
POSTUPU VÝROBY KERAMICKÉ MISKY (DOPIŠ
K JEDNOTLIVÝM OBRÁZKŮM ČÍSLA 1 – 6):

SEŘAĎ OBRÁZKY DO SPRÁVNÉHO POŘADÍ PODLE
POSTUPU VÝROBY BRONZOVÉHO NOŽE (DOPIŠ
K JEDNOTLIVÝM OBRÁZKŮM ČÍSLA 1 – 5):

DOBA ŽELEZNÁ

- **NÁSTROJE LIDÉ VYRÁBĚLI Z KOVU – ŽELEZA**

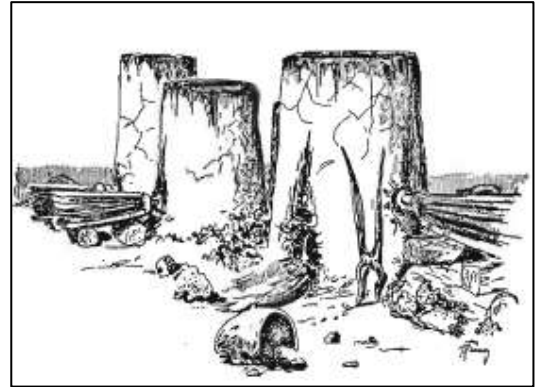
OZDOBA OPASKU

SPONA

HUTNICKÁ DÍLNA

REKONSTRUKCE ŠACHTOVÝCH
PECÍ - TUCHLOVICE

- NA ÚZEMÍ ČR ŽILI **KELTOVÉ**
- LIDÉ ZAČALI POUŽÍVAT HRNČÍŘSKÝ KRUH
- MOUKU MLELI NA KAMENNÝCH MLÝNCÍCH
- ROZVÍJÍ SE SKLÁŘSTVÍ
- ROZVÍJÍ SE OBCHOD – KELTOVÉ RAZILI ZLATÉ A STŘÍBRNÉ MINCE

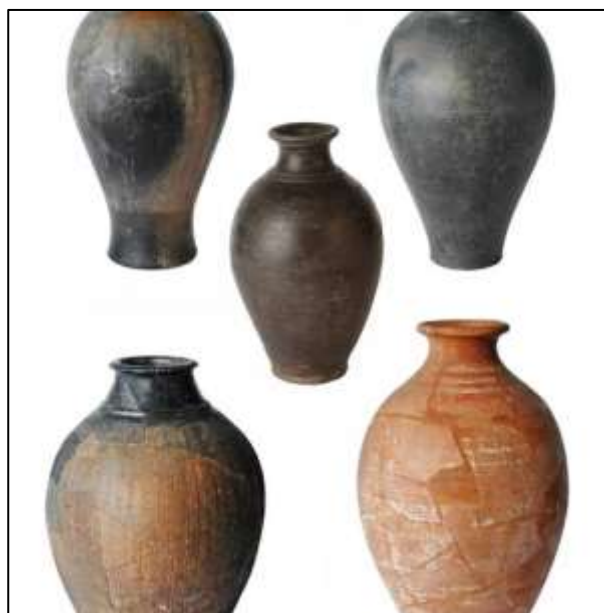
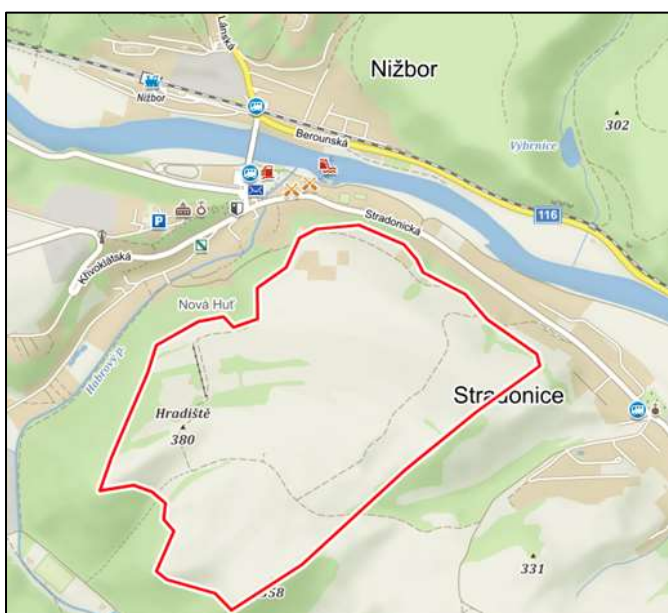

STATÉRY (DUHOVKY) ZLATÉ KELTSKÉ MINCE

DUHOVKY JIM KDYSI ZAČALI ŘÍKAT LIDÉ, KTEŘÍ JE NACHÁZELI NA POLÍCH VĚTŠINOU PO PRUDKÉM DEŠTI, KTERÝ TYTO MINCE OMYL A TY SE POTOM TŘPYTILY VE SLUNCI. LIDÉ TYTO ZLATÉ MINCE SPOJOVALI S DUHOU A DOMNÍVALI SE, ŽE PADAJÍ PŘÁVĚ Z NÍ NEBO ŽE SE NALÉZAJÍ TAM, KDE SE DUHA DOTÝKÁ ZEMĚ.

- LIDÉ **STAVĚLI OPEVNĚNÁ CENTRA – OPPIDA,**
TA SE PODOBALA POZDĚJŠÍM MĚSTŮM

VÝZNAMNÉ KELTSKÉ OPPIDUM BYLO NA KOPCI HRADIŠTĚ NAD BEROUNKOU BLÍZKO DNEŠNÍ VESNICE STRADONICE U NIŽBORA

NÁLEZY ZE STRADONIC

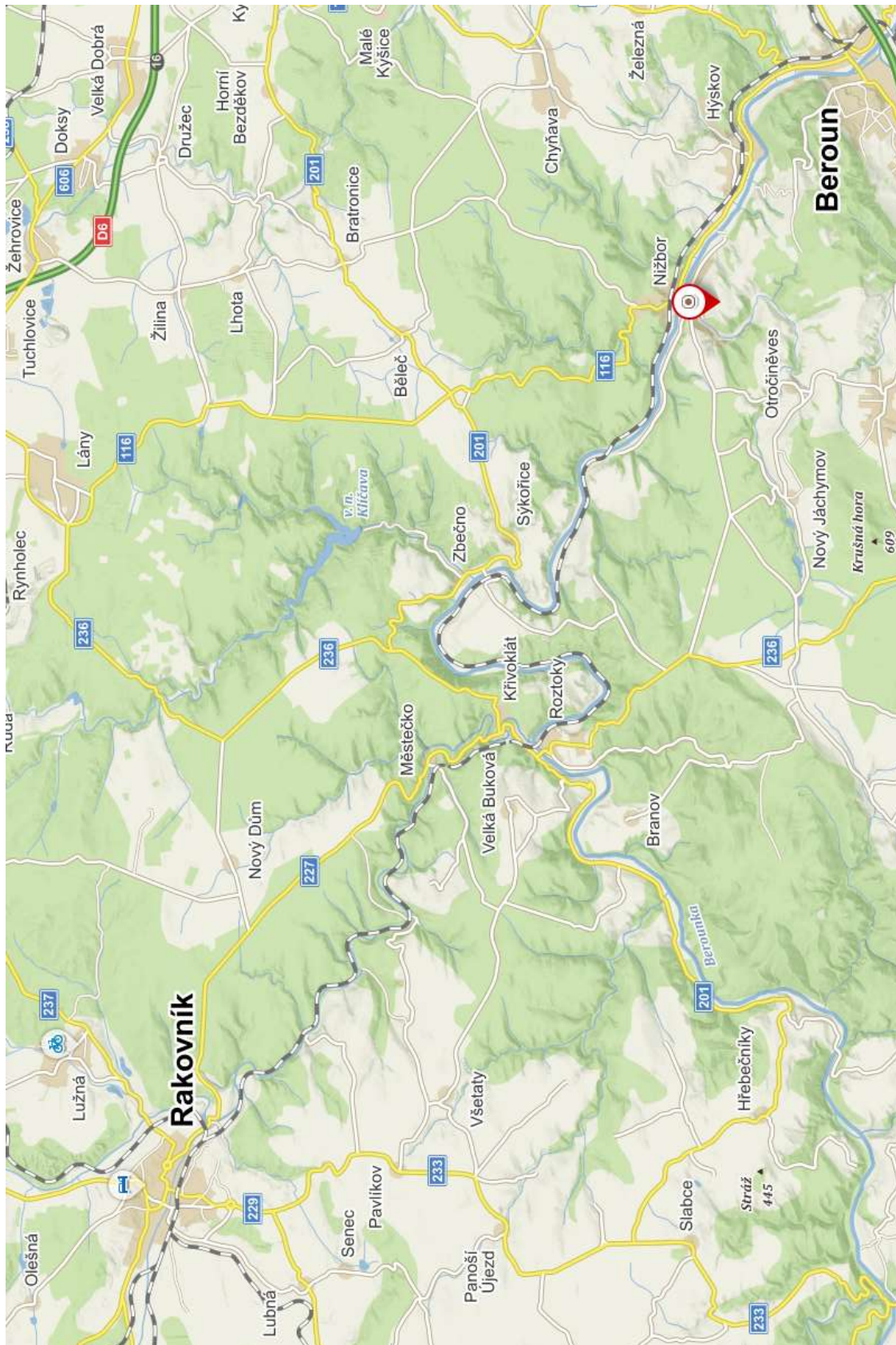
PODÍVEJ SE NA MAPU A VYZNAČ NA NÍ CESTU
Z RAKOVNÍKA NA KELSTSKÉ OPPIDUM

ČERVENOU BARVOU CESTU AUTEM

ZELENOU BARVOU CESTU VLAKEM

DALŠÍM MÍSTEM SPOJENÝM S KELTY JSOU
MŠECKÉ ŽEHROVICE BLÍZKO NOVÉHO
STRAŠECÍ.

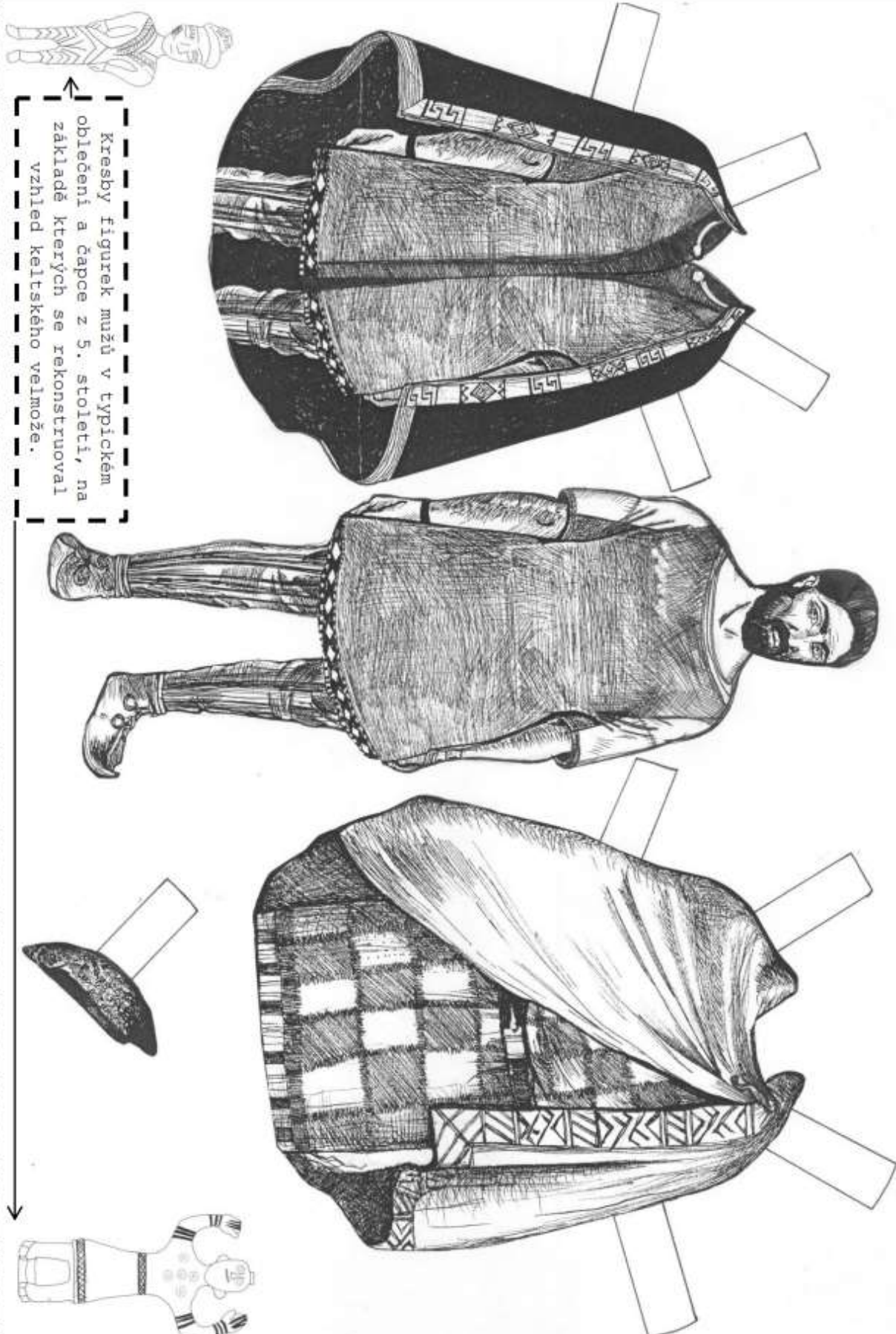
BYLA TAM NALEZENA 25 CM VYSOKÁ **KAMENNÁ
HLAVA** KELTSKÉHO DRUIDA (= VÝZNAMNÉHO
MUŽE, KNĚZE, LÉČITELE) VYTESANÁ Z OPUKY.
JE TO NEJSLAVNĚJŠÍ ČESKÝ NÁLEZ V EVROPĚ.

PO KELTECH NA NAŠE ÚZEMÍ PŘÍCHÁZÍ GERMÁNI
A NAKONEC V DOBĚ STĚHOVÁNÍ NÁRODŮ
SLOVANÉ.

VYSTŘIHNI POSTAVU KELTSKÉHO MUŽE A JEHO TYPICKÉ OBLEČENÍ, OBRÁZKY MŮŽEŠ VYBARVIT:

Kombinace základních součástí oděvu keltského muže

Kresby figurek mužů v typickém oblečení a čapce z 5. století, na základě kterých se rekonstruoval vzhled keltského velmože.

Tento pracovní list doprovází výstavu "Ve stínu Olympu", realizovanou v NM v roce 2012 - 2013 v rámci projektu "Archeologie na dosah. Edukace a prezentace archeologického kulturního dědictví".

Zdroje fotografií a obrázků:

https://img.cncenter.cz/img/5/full/5232783_archeologie-v3.jpg?v=3

https://img.cncenter.cz/img/5/full/5232784_archeologie-v0.jpg?v=0

https://m.active.net/frekvence1/2019/10/shutterstock_1256517013-610x407.jpg

<http://www.virtualniarcheologie.cz/krasa-veci-minulych/virtualni-vystava/>

http://www.virtualniarcheologie.cz/archive_files/Studujte_a_tvorte/Studijni_materialy/Zpracovani_kamene.pdf

https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/b/b8/Vestonicka_venuse_edit.jpg

https://www.schoolpressclub.com/dashboard/obrazky/skolni-casopis-krystal/foto_1543232222_b.jpg

https://www.archeologienadosah.cz/sites/default/files/naki/6_lov_loveckeho_nastroje_pozdneho_paleolitu_a_mezolitu.jpg

<http://muzeum-beroun.cz/wp-content/nahrane/pravek-ohen.jpg>

https://www.archeologienadosah.cz/sites/default/files/clanky/obr_1_5.jpg

<https://www.kudyznudy.cz/files/32/32357976-53d6-47ea-9ba9-a34b9d74dee5.jpg?v=20200830165307>

https://1gr.cz/fotky/idnes/11/044/cl5/TOM2ec579_08.jpg

https://magazin.travelportal.cz/wp-content/uploads/2015/09/1280px-Altamira-bison-museum_02-770x515.jpg

<https://www.topi-photo.cz/wp-content/uploads/2018/07/byk-maly.jpg>

http://www.virtualniarcheologie.cz/archive_files_thumbs/Virtualni_vystavy/Jak_se_zilo_prvnim_zemedelcem/Jak_se_p_racovalo/jehly-347x230-0.jpg

http://www.virtualniarcheologie.cz/archive_files_thumbs/Virtualni_vystavy/Jak_se_zilo_prvnim_zemedelcem/Jak_se_p_racovalo/srp_a_cepelky-347x230-0.jpg

http://www.virtualniarcheologie.cz/archive_files_thumbs/Virtualni_vystavy/Jak_se_zilo_prvnim_zemedelcem/Jak_se_p_racovalo/nadobky-317x210-0.jpg

http://www.virtualniarcheologie.cz/archive_files_thumbs/Virtualni_vystavy/Jak_se_zilo_prvnim_zemedelcem/Jak_se_jedlo/srp-347x230-0.jpg

<https://www.archeologienadosah.cz/naki/ke-stazeni>

http://www.virtualniarcheologie.cz/archive_files/Studujte_a_tvorte/Studijni_materialy/Stravovani_v_praveku.pdf

<https://vedator.org/wp-content/uploads/2019/03/02-1.jpg>

<https://lh3.googleusercontent.com/proxy/EeB2QiikD3KlZxssuhe5oeovlgRX1an6QqBVlb97vtlSi13EemCGu-iOHWNclpTeLNrLQJnmy1g>

<http://www.virtualniarcheologie.cz/hrajte-si/obracena-keramika/>

<http://www.virtualniarcheologie.cz/hrajte-si/objevte-postup-vyroby-bronzovych-predmetu/>

http://www.virtualniarcheologie.cz/archive_files/Studujte_a_tvorte/Studijni_materialy/Zpracovani_kovu_-_zelezo.pdf

<https://www.google.com/url?sa=i&url=https%3A%2F%2Fwww.extrastory.cz%2Ffrakusane-nasli-keltsky-poklad-zrejme-pochazel-z->

[cech&psig=AOvVaw1Sa_P5_8JCzv1N5qL3wDXq&ust=1605019685236000&source=images&cd=vfe&ved=0CAIQjRxqFwoTCJc97Pa9ewCFQAAAAAdAAAAABAN](https://www.google.com/url?sa=i&url=https%3A%2F%2Fwww.extrastory.cz%2Ffrakusane-nasli-keltsky-poklad-zrejme-pochazel-z-)

<http://media.archeologicky-atlas.cz.s3.amazonaws.com/production/image/2015/03/31/20/48/27/752/file.jpg>

https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/0/0c/IMG_0112a_Sradonice_m.jpg

<http://media.archeologicky-atlas.cz.s3.amazonaws.com/production/image/2015/03/31/20/49/02/700/file.jpg>

https://d34-a.sdn.cz/d_34/c_img_E_l/kotJIX.jpeg?fl=res,667,500,1

<https://mapy.cz/zakladni?x=14.0054977&y=49.9944899&z=11&source=base&id=1981854>